

Zoli bácsi mesélt...

Emlékezés Szatmáry Zoltán múzeumalapítóra

Tizenéves voltam még, általános iskolás, amikor egy délután megálltam a volt Vasutaskör épülete előtt. Belülről neszezés hallatszott. Bekukucskáltam, s láttam, hogy odabent egy idős bácsi tesz-vesz. Észrevett és behívott az épületbe.

– Mit tetszik itt csinálni? – kérdeztem.

– Múzeumot – válaszolta sejtelmesen mosolyogva.

Körülnéztem, s láttam, hogy a helyiség

telis-tele van mindenféle régi bútorral, ládákkal. Élvezettel szívtam be a terem s a tárgyak régies szagát, s közelebb léptem az egyik ládához. És ekkor Zoli bácsi elkezdett mesélni. Mesélt arról, hogyan gyűjtögeti hosszú évek óta a faluban a kidobásra ítélt tárgyakat, a falu határában talált cseréptöredékeket, fegyvermaradványokat. És mesélt arról is, hogy ezután mindenkinek meg tudja majd mutatni, hiszen a falunak lesz múzeuma.

És hívott, menjek el velük kirándulni. Sokan voltunk, fiúk, lányok, fiatalabbak és idősebbek vegyesen. Zoli bácsi pedig vezetett minket. Elvitt az Ezeréves kertbe, a Honvédsírokhoz, a Bikastóhoz, és mesélt. Mesélt az elpusztult faluról, az ősmagyarokról, a szabadságharcról, és mi szomjasan ittuk a szavait. Néhány évvel később már a tanítványaimnak mesélt. Jó érzés volt látnom, hogy ugyanolyan lelkesen csillogó szemmel hallgatják őt, mint annak idején jómagam. Ő tudta, hogy a gyermek mesére szomjazik, s a múlt szeretetét így lehet legjobban a gyermekek lelkébe oltani.

Azután bombaként robbant a hír: a múzeumot elviszük Isaszegről, mert az épület életveszélyessé vált. Nosza, felbolydult az egész falu. Lesz itt múzeum! Majd mi felépítjük! És ismét lelkes csapat vette körül Zoli bácsit. Asszonyok járták a falut téglajegyeket árulva, mesteremberek ajánlották fel munkájukat, ki mihez értett. Fáradhatatlanul szervezett, mozgósított, biztatott. Soha fáradtságnak vagy idegességnek jelét nem láttuk rajta. Csöndesen mosolyogva figyelte, hogyan alakul élete álma. És ahogyan annak idején a legtöbb családi házat kalákában építették fel az emberek, úgy építették fel kalákában Zoli bácsi iránti tiszteletükből a házat múltunk emlékei számára.

Már régen nincs köztünk. A kiállítóteremben most hagyatéknak méltó őrzője magyaráz a betérő látogatóknak. De valahányszor átlépek a küszöböt, orromba lopakodik az a sok évvel ezelőtt érzett ódon illat, szememmel meg-simogatom az általa gyűjtött tárgyakat, és mindig úgy érzem, rajtuk keresztül Zoli bácsi még mindig mesél.

Kovácsné Halomházi Zsuzsanna